

המאבק המזרחי - לאן?

כנס לציון יובל לפנתרים השחורים

1-40 שנה ל"לא נחשלים אלא מנוחשלים" מאת שלמה סבירסקי

בפרוס שנת 2021 העולם שרוי עדיין במגיפה בריאותית וחברתית. בעוד שבתחום הבריאות אין לנו הידע והכלים לנבא את העתיד, בתחום הפוליטי, החברתי והכלכלי ברי לנו כי המאבק ימשך. העידן הגלובלי בו אנו מצויים, שבישר את האצת החיבורים בין חלקי העולם, לא הביא להיעלמות העוני או להפחתת הסבל האנושי. יש שיאמרו שההפך הוא הנכון. בימים אלה ממש - ימי "מחאת בלפור" ו"מחאת העאסי", מחאת החברה הערבית אל מול הפשע המשתולל, מאבק הנשים נגד רצח נשים ותקיפות מיניות, והמאבקים היומיומיים לדיור ראוי ולתעסוקה הוגנת בישראל, ובעולם בכלל - הפערים הכלכליים, החברתיים והתרבותיים שעיצבו את תולדות המאבקים הפוליטיים בישראל זה מכבר רק הולכים ומעמיקים. שנת 2021 מסמלת יובל למאבק אחד כזה של תנועת הפנתרים השחורים. מאבק זה לא רק ערער את הדימוי העצמי של הסדר החברתי הציוני כהומוגני, וחשף את עצביו המתוחים של המשטר "העדתי" הפנים יהודי. אלא, כפי שהעידה הבחירה בשם התנועה - הפנתרים השחורים - מאבק זה קשר בין הדיכוי כאן לבין מאבקים דומים בעולם כנגד אי צדק ודיכוי המאפיינים את המדינות המודרניות המתיימרות לאחדות לאומית ולרווחה כלכלית קפיטליסטית. ציון היובל לתנועת הפנתרים השחורים, אם כן, זו הזדמנות לבחינה מחודשת של העבר, ההווה והעתיד של המאבק המזרחי והקשר בינו לבין מאבקים אחרים, כאן ובעולם.

שנת 2021 היא גם ציון דרך בסוציולוגיה הפוליטית בישראל, במלאות 40 שנים לפרסום ספרו של שלמה סבירסקי "לא נחשלים אלא מנוחשלים". אם עד שנות ה-70 של המאה הקודמת התאפיינה הסוציולוגיה הישראלית באימוץ נקודת מבט מודרניסטית-לאומית, הרי שבסוף העשור בו התרחש המהפך הפוליטי חלה גם נקודת מפנה בהתפתחות החשיבה הסוציולוגית הביקורתית בישראל. בין יתר הקריאות הסוציולוגיות הביקורתיות שפורסמו באותו עשור, ספרו של סבירסקי ניצב עד היום בייחודו. בעוד שבחלקו הראשון הספר הציע ממיטב המחקר הפוליטי-כלכלי, חלקו השני היה, ועודנו, אבן דרך בהתפתחות השיח הפוליטי המזרחי. גם כיום, כאשר הספר אזל מההוצאה, כותרתו, "לא נחשלים אלא מנוחשלים" נותרה מטבע לשון השגורה בפי כל מי שלומדת ומלמדת על המאבק המזרחי. אם "השאלה העדתית" היא חלק מהדקדוק של המבנה החברתי בישראל, הכנס הוא הזדמנות לבחון מחדש את מקומה של הסוציולוגיה הביקורתית בכלל, ואת התמורות שחלו בסוציולוגיה של המאבק המזרחי, לאור התמורות התיאורטיות והמאבקים שהתפתחו מאז.

מוזמנות ומוזמנים להגיש הצעות להרצאות קצרות ולמושבים שעוסקים בסוגיות הבאות ובנושאים משיקים:

- זיכרון, היסטוריה והשכחה של המאבק המזרחי
- המאבק המזרחי בהקשר עולמי וכחלק מהדרום הגלובלי
- המאבק המזרחי בהקשר של מאבקי שנות השבעים: הקהילה הגאה, ופמיניזם במבט היסטורי ועכשווי
- סוגיות דוריות, מגדריות וגילאיות במאבק המזרחי
- המאבק המזרחי כמאבק אוניברסלי או סקטוריאלי
- המאבק המזרחי בעידן הרשתות החברתיות
- המאבק המזרחי בחינוך, בתרבות ובאמנויות
- האקדמיה והמאבק המזרחי
- המאבק המזרחי והמעמד הבינוני המזרחי החדש
- דמוקרטיה והמאבק המזרחי
- דת, לאומיות ומזרחיות
- התיישבות, קרקעות והמאבק המזרחי
- המאבק המזרחי והפלסטינים

מועד הגשה להצעות (למושבים או להרצאות בודדות): 21.02.2021
נא לשלוח לכתובת: black.panthers.50@openu.ac.il

מועד מתן תשובות: 10.03.2021

צוות היגוי הכנס: גל לוי, יאלי השש, רעות ריינה בנדריהם, נפתלי שם-טוב, ירון הופמן-דישון